

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ I

Διάλεξη 02Α:

Φιλοσοφία του αναπτυξιακού σχεδιασμού

22/02/2019

Δημήτρης Καλλιώρας

η-ταχυδρομείο: dkallior@uth.gr

τηλέφωνο: 24210 74484

γραφείο: Γ23

μέρα και ώρες γραφείου: Πέμπτη, 08:00 – 10:00

Διδακτική Ομάδα

Καθηγητής Δημήτρης Γούσιος (goussios@uth.gr)

Αναπληρωτής Καθηγητής Δημήτρης Καλλιώρας (dkallior@uth.gr)

Επίκουρος Καθηγητής Νίκος Τριανταφυλλόπουλος (ntriant@uth.gr)

ΕΔιΠ Γιάννης Σαράτσης (saratsis@uth.gr)

ΕΔιΠ Μαρία Τσιάπα (mtsiapa@uth.gr)

Ανάπτυξη: Ταυτοποίηση, Καταλύτες, Αιτιώδεις Σχέσεις, Αποτίμηση (I)

-3-

- Η ταυτοποίηση της έννοιας της ανάπτυξης είναι πρακτικά αδύνατο να διαχωριστεί από τη συζήτηση για τους καταλύτες της ανάπτυξης, καθώς και για τις αιτιώδεις σχέσεις οι οποίες διαμορφώνονται, και για την αποτίμηση της ανάπτυξης.
- Εκ πρώτης όψεως, διαφαίνεται ότι προηγείται η συζήτηση περί του τι συνιστά την ανάπτυξη, με τη συζήτηση περί του τι την προκαλεί να έπεται.
- Ωστόσο, στην πραγματικότητα οι αιτιώδεις σχέσεις δεν είναι τόσο προφανείς. Ο τρόπος με τον οποίο ορίζεται η ανάπτυξη τείνει να εξαρτάται από ευρύτερα ιδεολογικοπολιτικά σχήματα τα οποία διέπουν τις θεωρητικές συζητήσεις σχετικά με το τι προκαλεί την ανάπτυξη.
- Επιπρόσθετα, ο ορισμός της ανάπτυξης συχνά υπονοεί και συγκεκριμένες πολιτικές προώθησης της ανάπτυξης.

Ανάπτυξη: Ταυτοποίηση, Καταλύτες, Αιτιώδεις Σχέσεις, Αποτίμηση (II)

-4-

- Το περιεχόμενο της συζήτησης περί της ανάπτυξης διαμορφώνει το περιεχόμενο των απαντήσεων στα ακόλουθα επιμέρους ερωτήματα:
 - ⇒ Που τείνει να συγκεντρώνεται η ανάπτυξη;
 - ⇒ Για ποιους λόγους κάποιες περιοχές είναι περισσότερο αναπτυγμένες από κάποιες άλλες;
 - ⇒ Πως οι λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές θα μπορέσουν να συγκλίνουν με τις περισσότερο αναπτυγμένες;
 - ⇒ Πώς διαπιστώνεται η αναπτυξιακή δυναμική των περιοχών;

Περιφερειακή Πολιτική (I)

-5-

- Η περιφερειακή πολιτική είναι η κατεξοχήν (όχι η μοναδική) πολιτική η οποία προσπαθεί να αμβλύνει τις χωρικές ασυμμετρίες (σε οικονομικούς, κοινωνικούς, δημογραφικούς, περιβαλλοντικούς ... όρους) συμβάλλοντας, ταυτόχρονα, στη μεγέθυνση της οικονομίας.
- Η περιφερειακή πολιτική αποτελεί «ένα σύστημα σκοπών, μέσων και φορέων που συνδυάζονται σε ένα πρόγραμμα για να επιτύχουν την ισόρροπη μεταβολή της διαπεριφερειακής διάρθρωσης της οικονομίας» (Κόνσολας 1997: 42-43).
- Η περιφερειακή πολιτική δύναται να οριστεί ως «το σύνολο των παρεμβάσεων που επιδιώκουν την ενίσχυση της ποιότητας και της επάρκειας των παραγωγικών και κοινωνικών υποδομών, του κεφαλαίου και των ανθρώπινων πόρων αλλά και των δομών και μηχανισμών διοίκησης περιοχών με αναπτυξιακή υστέρηση, ώστε να βελτιωθούν οι παραγωγικές τους εξειδικεύσεις και να ενισχυθούν ή να διευρυνθούν τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα» (Πετράκος 2005: 100).

Περιφερειακή Πολιτική (II)

-6-

- Ανεξαρτήτως του αν και κατά πόσο οι δυνάμεις της αγοράς τείνουν, σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, να λειτουργούν εξισορροπητικά, η ανάπτυξη ως διαδικασία είναι, τουλάχιστο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, αυτοτροφοδοτούμενη και χωρικά επιλεκτική.
- Ωστόσο, η επίτευξη της χωρικής εξισορρόπησης της αναπτυξιακής διαδικασίας αποτελεί αναγκαία αλλά όχι και ικανή συνθήκη προκειμένου η άσκηση της περιφερειακής πολιτικής να καθίσταται αποδεκτή και επιθυμητή.
- Λαμβάνοντας υπόψη ότι το αίσθημα περί ισότητας εξαρτάται από το σύστημα αξιών της εκάστοτε κοινωνίας ενώ το αίτημα για ανάπτυξη είναι διαχρονικά καθολικό, συνάγεται ότι η άσκηση της περιφερειακής πολιτικής καθίσταται επιθυμητή εφόσον αυτή υποβοηθά, ή τουλάχιστον δεν αντιστρατεύεται, την επίτευξη της μεγέθυνσης.
- Στο φόντο της στοχοθέτησης της περιφερειακής πολιτικής, τίθεται το διαρκές ερώτημα αναφορικά με το αν, κατά πόσο και υπό ποιες προϋποθέσεις η περιφερειακή πολιτική είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις αναπτυξιακές ανασχές και να διευρύνει τις αναπτυξιακές δυνατότητες των επιμέρους περιοχών.

Φιλοσοφία του Αναπτυξιακού Σχεδιασμού

-7-

- Η φιλοσοφία του αναπτυξιακού σχεδιασμού έγκειται στην αξιοποίηση της υφιστάμενης γνώσης αναφορικά με τα αναπτυξιακά ζητήματα (θεωρητική θεμελίωση, εμπειρική επαλήθευση, κριτική αξιολόγηση) στην κατεύθυνση της εκπόνησης προγραμμάτων ανάπτυξης. Στόχος των υπό εκπόνηση προγραμμάτων ανάπτυξης είναι η κατάθεση ρεαλιστικών, και δημοσιονομικά συνεπών, αναπτυξιακών προτάσεων, στη βάση υφιστάμενων δεδομένων και προτεινόμενης αναπτυξιακής στόχευσης.
- Οι αναπτυξιακές πολιτικές αξιολογούνται στα επιμέρους στάδια της εκπόνησης και της εφαρμογής των προγραμμάτων ανάπτυξης (εκ των προτέρων, ενδιάμεσως, εκ των υστέρων), εντός του οικείου Προγραμματικού κύκλου, στην κατεύθυνση της προσαρμογής στις καταγεγραμμένες ανάγκες και στους διαθέσιμους πόρους, στις διαδικασίες εφαρμογής και στην πορεία υλοποίησής τους καθώς και στα αποτελέσματα και στις επιπτώσεις τους.

Η παρουσίαση συμπληρώνει και δεν υποκαθιστά τα προτεινόμενα συγγράμματα.

